

PROSESSKRIFT
TIL
VESTRE INNLANDET JORDSKIFTERETT

Sak 25-128362REN-JVIN

Rekvirent: Per Kristian Hoff mfl.
Nedre Grindaveg 117
2070 Råholdt

Prosessfullmektig: Advokat Marte Risøy
Advokatfirmaet Økland & Co AS
Pb 63
2001 Lillestrøm

Part : Sameiget Heimfjellvegen

Prosessfullmektig: Advokat Anders Gustav Bjørnsen
Pb 46
2684 Vågå

Det vises til rekvirentsidens siste prosesskrift.

Prosesskriftet 3.1 Eierskap til veglegemet

Det fremgår av **dok 1-5** at samtlige veger som gikk inn i det sammenslåtte veglag i 1983 var seterveger.

Setrene i Heimfjellet er hovedsak eldre seteranlegg. Det må legges til grunn at setrene i det alt vesentligste er oppført i tid før hyttebebyggelsen i området.

Setrene har nødvendigvis hatt et adkomstbehov fra det tidspunkt de først var anlagt. Det har vært transportert ut både meieriprodukter, som er hele formålet med setring, og fôr fra setrene. Setrenes adkomstbehov har nødvendigvis også utviklet seg i takt med samfunnsutviklingen forøvrig. Kommersiell ysteridrift i sommerhalvåret, altså en omlegging av landbruket der man gikk bort fra at smør- og osteproduksjon ble utført på den enkelte seter og uttransportert som ferdig vare, førte til økt utkjørt volum og økt behov for veg rundt 1930. Overgang fra at seterbrukerne selv kjørte melk til meieriet til at meieriet selv sto for inntransporten i tiden etter krigen førte til ytterligere behov for veg, og at veger som tidligere fremsto som enkeltveger ble knyttet sammen i et sammenhengende vegnett.

Det synes for denne side opplagt at det eksisterende vegnettet er opparbeidet av de bruksberettigede, for de bruksberettigedes næringsformål. Vegnettet predaterer også det alt vesentligste av hyttebebyggelsen. De bruksberettigedes bruk av sine fester er nettopp basert på en bruksrett i allmenningen. Som en rett til næringsutøvelse ved setring er denne nødvendigvis også en rett til å anlegge den veg som er nødvendig for seterbruken. Dette i motsetning til hytteeierens posisjoner som er basert på rene kommersielle fritidsfester for de fleste, og utøvelse av bruksrett gjennom fiskebuer for enkelte. Det er ikke opplagt at noe hyttefeste som eventuelt predaterer veganlegget også har omfattet noen rett til anlegg av veg.

Det er slik denne side ser det rekvirentsiden som må sannsynliggjøre annet eierskap av veglegemet enn de bruksberettigedes.

For det tilfelle at spørsmålet skulle bli del av noen tvist vil det tilbys vitneførsel i form av **Knut Raastad** og **Jostein Smedsmo** om vegens historikk og tilblivelse. Raastad er leder i Vågå Historielag. Smedsmo er langvarig medlem av veglaget med betydelig innsikt i lagets historie.

Prosesskriftets 3.2 Hytteiernes medlemskap i veglag forut for 1983

Anførselen fra rekvirentsiden om at hytteeierene var medlemmer i veglagene som eksisterte forut for 1983 er fortsatt en udokumentert antagelse.

Det skriv til hytteeiere og setereiere som er utsendt fra styret for Heimfjellvegene juni 1983 er ingen indikasjon på at noen hytteeier var medlem av noe veglag forut for 1983.

Skrivet er imidlertid en indikasjon på at hytteeierene var kjent med stiftelsen/sammenslåingen i 1983 og dermed ikke var «kastet ut mot sin vilje/uten kunnskap om utkastelsen» og en indikasjon på at veglagene/veglaget sørget for informasjonsflyt til hytteeierne i sammenheng med samling av de eldre veglagene i ett felles veglag. Dersom denne sammenslåingen til ett lag innebar en ufrivillig «utkastelse» av hytteeierne i 1983 ville man forvente at det fremkom et minimum av protester i 1983.

Dersom noen hytteeier skulle pretendere å opprinnelig ha en medlemsposisjon i noen av setervegene, og at man har mistet denne posisjonen urettmessig eller ufrivillig, er det i så tilfelle tale om en forholdsvis ekstrem passivitet over mer enn førti år.

Skrivet viser også et annet moment; det ytes statlig tilskudd til veglagets drift. Slik tilskudd ytes selvsagt kun med tanke på næringsmessig bruk av vegen, ikke med tanke på privatpersoners fritidsbruk.

Prosesskriftets 3.3 Hytteiernes innsyn og innflytelse i veglaget

Denne side kan ikke se at hjemmesidens eksistens og informasjonen tilgjengelig i den er tilbakevist gjennom rekvirentens prosesskrift, og er fortsatt av den oppfatning at hjemmesiden gir innsyn i driften av vegen.

Uavhengig av hvilke vedtekter man forholder seg, og uavhengig av om antallet styremedlemmer er korrekt angitt i denne sides uttale eller ikke, til er det neppe tvilsomt at vedtektene sier at styret skal inneha representant fra hytteeierne.

Jordskifte har som formål å rette eksisterende utjenlige tilhøve. Hvilken informasjonsflyt hytteeierene historisk er blitt til del er dermed irrelevant, det er informasjonsflyten, eller rettere tilhøvene, på tidspunktet for jordskifte som er av interesse.

Rekvirentens oppfatning synes å være at de ikke har vært kjent med åpningen for hytteeieres deltagelse i styret. Denne side stiller seg i utgangspunktet undrende til det som i praksis er en påstand om at vedtektene fra 1983 har vært ukjent for hytteeierene frem til ca 2024.

Rekvirentenes oppfatning synes videre å være at det ikke har vært hytteeiere i styret i perioden fra 1983 frem til i dag. Denne side stiller seg noe undrende til dette da Kjetil Bråten, som er en av rekvirentene, selv har bekledd posisjonen som hyttere representant i styret. Det vises til **vedlegg 1 – veglagets årsmelding 2012**.

Det er fremgått videre av prosessskriftet to anledninger der hytteeiere har reist forslag, som ikke er tatt til følge. Disse anledningene er brukt som eksempler på at hytteeierne ikke har innflytelse i laget. At hytteeieres forslag ikke uten videre tas til følge illustrerer ikke et fravær av innflytelse, derimot tilsier deres deltagelse på møte at de er kjent med måten veglaget er organisert på, kjent med når møter avholdes, og da formentlig også kjent med lagets vedtekter.

Rekvirentene stiller ellers spørsmålstegn ved hvem Odd Olderløykken er, og om han er hytteeier. Olderløykken eier 187/1/646. Olderløykken ble innstilt av valgmennden først etter at Einar Ensrud, på vegne av Stutarhaugen Velforening var forespurt om velforeningens kandidat, men ikke oppga noen kandidat. Det vises til **vedlegg 2 – sms vekslings med Einar Ensrud**. Det fremstår for øvrig av vedlegget som sannsynlig at Ensrud var kjent med det da planlagte årsmøte, og at også flere hytteeiere var det og hadde planer om å møte.

Prosessskriftets 3.4 Innføring av bom

Det er viet betydelig plass i prosessskriftet til å forklare hvorfor en automatisert bom er en dårlig praktisk løsning i rekvirentens øyne.

Det er i den forbindelse fremvist en beregning av den relative lønnsomheten ved bomløsningen.

Denne side er usikker på hvordan tallmaterialet i denne fremstillingen er generert. Denne side foretrekker å forholde seg til veglagets regnskaper. **Vedlegg 3 - regnskap 2024 og 2025** viser veglagets brutto inntekter for årene 2024 og 2025. For 2024 fremtrer tre separate kategorier for avgiftsbetaling. Hytteeierne betaler på 159 200,-, setereierne betaler på 126 400,- og «vegavgift» på 167 217,- som er betaling for enkeltpasseringer. I 2024 er disse enkeltbetalingene basert på tillit/frivillighet uten at det foreligger noe system som tvinger enkeltpasserende til å betale.

For 2025 skiller ikke regnskapsoppsettet mellom de tre kategoriene og viser en samlet innkrevd vegavgift på 845 701,-. Avgiftene for hytteeiere og setereiere er ikke endret mellom 2024 og 2025. Volumet setereiere og hytteeiere er ikke vesentlig endret mellom 2024 og 2025. Samlede avgifter for 2024 utgjør om lag 450 000,-. Det er altså en inntektsøkning mellom de to årene på om lag 400 000,-. Avgiften på enkeltpasseringer i 2025 er høyere enn i 2024. Denne forskjellen er imidlertid ikke stor nok til å alene forklare inntektsøkning på om lag 400 000,-.

Det er dermed neppe tvilsomt at innføringen av bomsystemet har økt veglagets inntekter ved å avgiftsbelegge enkeltpasseringer som ikke tidligere ble betalt. Denne side er av den oppfatning at en slik inntektsøkning ved bomløsningen står i positivt forhold til de kostnader løsningen gir. Denne side er også av den oppfatning at det har egenverdi å sikre seg at alle passeringer avgiftsbelegges slik at de faste betalende, være seg hytte- eller setereiere, ikke belastes økonomisk av «utenforståendes» enkeltpasseringer.

For ordens skyld minner vi om at det er betydelig flere hytteeiere enn setereiere som sogner til vegen. Den del av de samlede inntekter som dekkes av setereierne står dermed neppe i noe misforhold til den som dekkes av hytteeierne.

Denne side registrerer ellers at rekvirenten beklager seg over at det for hytter betales en sesongavgift som er 200 kroner for lav. Vi stiller oss tvilende til at dette er en reell ulempe for hytteeiere som utgjør et utjenlig eiendomshøve.

Prosesskriftets 4.2 inngangsvilkår for jordskifte

1

Dette momentet er ikke et utjenlig eiendomsforhold. Som påpekt i uttalelse til jordskiftekravet er rekvirentsidens forståelse av vegloven ikke korrekt, og dagens medlemssituasjon er ikke i strid med vegloven.

2

Dette momentet utgjør ikke et utjenlig eiendomsforhold. Enhver uenighet en bruker måtte ha om et veglags faktiske drift av vegen kan ikke utgjøre et grunnlag for jordskifte så lenge det ikke negativt påvirker brukerens anvendelse av sin eiendom.

3

Det er vanskelig å forstå hvordan dette punktet er ment å illustrere en begrensning i brukernes bruk av vegen eller adkomst til sine eiendommer.

4

Det er igjen vanskelig å forstå hvordan bruk av en hjemmeside som informasjonskanal er ment å illustrere en begrensning i brukernes bruk av vegen eller adkomst til sine eiendommer. Det er også vanskelig å forestille seg hvordan jordskifte skal føre til en bedre løsning enn bruk av hjemmeside dersom bruk av hjemmeside av en eller annen grunn er utjenlig.

5

Dette er positivt feil.

Rekvirenten fastholder påstand om at 11 medlemmer slipper betalingsplikt til tross for at det er påpekt at ett av de angivelig ikke betalende medlemmer betaler et dyrere abonnement enn de fleste hytteeiere.

Rekvirenten overser at avgiftsfri kjøring med traktor ikke innebærer at brukere med traktor ikke ferdes med bil og dermed betaler avgift for sin ferdsel, eller at også hytteeiere eller deres oppdragstakere kan utøve ferdsel med traktor. **Vedlegg 3** illustrerer for øvrig at setereiere/bruksberettigede per enhet betaler en høyere vegavgift enn hytteeierne.

6

Det er utvilsomt korrekt at det er et stort vegnett, sammenslått av det som opprinnelig var flere separate seterveger.

Logikken er likevel forfeilet. Enhver bruker har adgang til hele vegnettet. Enhver bruker kan ha en primærinteresse av å ferdes på en enkelt strekning, det innebærer ikke at brukeren ikke har en

nytte av at vegnettet binder flere setergreider sammen og forbinder dem med flere punkter i omverdenen. Den enkelte persons preferanse er her irrelevant, det er eiendommens ikke eierens nytte som er relevant. Det må derfor legges til grunn en «ordinær» bruker med en viss interesse av å ferdes til andre punkter langs vegsystemet enn sin hytte og nærmeste kobling til offentlig veg.

Konsentrasjonen av hytteeiere kan være større på enkelte steder, men hytteeiere er spredt utover alle deler av vegnettet. Det er dermed ikke et utjenlig eiendomsforhold i seg selv at vegnettet spenner over et stort geografisk område. Tilbake i 1983 anså man det tydeligvis som mer tjenlig å drifte dette vegnettet under ett enn som seks forskjellige.

Prosesskriftets 4.3 vilkårene for jordskifte

I prosesskriftet er det å få på plass et veglag i seg selv nevnt som et forhold som kan fjerne en utjenlighet og bedre samarbeidsforhold i et jordskifteområde. Det er utvilsomt riktig at det å etablere et lag der intet lag eller bruksordning eksisterer kan fjerne en utjenlighet – når fraværet av et lag skaper utjenlige forhold. I vår sak er det imidlertid ikke noe fravær av veglag eller ordnede former for drift av vegen. Rekvirentens mål er dermed ikke å få på plass ordnede former for vegdriften i et tomrom der tomrommet i seg selv utgjør en utjenlighet.

Noe slik tomrom finnes ikke i vår sak. Driften av vegen ligger i ordnede, veletablerte former.

Det er ønskelig å vise til HR-2020-1910-A og drøftelsen her av hva som utgjør en utjenlighet som kan være grunnlag for jordskifte. I (38) i dommen vises til ordlyden i jordskifteloven § 3-2 Minst én eiendom eller bruksrett i jordskifteområdet må være «*vanskeleg å bruke på tenleg måte etter tida og tilhøva*» og voterende trekker fra dette slutningen om at «*det må være tale om en viss terskel*». I (44) sier den voterende videre «*Jeg mener likevel at ordlyd og forarbeider gir grunnlag for å oppstille et krav om at det, basert på «tida og tilhøva», må foreligge et reelt og påviselig behov for å utnytte eiendommen på en måte som vanskeliggjøres av den nåværende eiendomsutforming*». I vår sak er hyttene utvilsomt fritidseiendommer, og har intet annet anvendelsesområde enn dette. Like utvilsomt er at vegen som fysisk objekt og dagens organisasjon med veglaget som administrativ overbygning, ikke vanskeliggjør bruken av hytteeiendommene.

Rekvirentsiden har ikke på noen måte vist noen nåværende utfordring for bruken av hytteeiendommene, eller vist behov for noen annen bruk enn dagens som vil vanskeliggjøres av vegen eller dagens organisering av veglaget. Det foreligger dermed ingen utjenlighet som kan rettes opp gjennom jordskifte.

Anders Bjørnsen

04.03.26

